

Samodzielna działalność gospodarcza w Niemczech

Informacje o prawie działalności gospodarczej

Mają Państwo zamiar zarejestrować samodzielną działalność gospodarczą. Przedtem prosimy uważnie przeczytać poniższe informacje.

Rejestracja działalności gospodarczej

Osoby prowadzące działalność gospodarczą są samodzielnymi przedsiębiorcami i zgodnie z § 14 niem. Ustawy o działalności gospodarczej (GewO) muszą one w odpowiednim czasie zawiadomić Urząd ds. Działalności Gospodarczej (Gewerbeamt) o rozpoczęciu tej działalności. Opłata za rejestrację wynosi 20 euro. Wraz z zarejestrowaniem działalności informację o tym fakcie otrzymują m.in. urząd skarbowy, Izba Handlowa lub Rzemieśnicza, Amt für Arbeitsschutz (odpowiednik polskiej Inspekcji Pracy) i Ausländeramt (Urząd ds. Obcokrajowców).

Bardzo ważne:

- W wyniku zarejestrowania dział. gospodarczej nie otrzymują Państwo pozwolenia na pracę ani umowy o pracę.
- Na wykonywanie niektórych czynności (np. dział. ochroniarska, pośrednictwo ubezpieczeniowe lub rzemiosło) konieczne są dodatkowo specjalne zezwolenia; poza tym mogą być potrzebne dalsze pozwolenia (np. wymagane przez prawo budowlane).
- W zawodach rzemieślniczych oprócz zgłoszenia dział. gospodarczej istnieje obowiązek dodatkowego zgłoszenia tego faktu do Izby Rzemieśniczej oraz - w określonych zawodach - otrzymania od niej specjalnego zezwolenia
- W Urzędzie ds. Działalności Gospodarczej (Gewerbeamt) oraz poradni „Arbeitnehmerfreizügigkeit” otrzymają Państwo informację, czy na planowaną przez Państwa działalność konieczne są specjalne zezwolenia lub dalsze pozwolenia.
- Osoby, które nie zarejestrują dział. gospodarczej, nie zrobią tego prawidłowo, zupełnie lub we właściwym czasie, muszą zapłacić grzywnę pieniężną (§ 146 ustęp 2 numer 2 GewO). Osoba zgłaszająca dział. gosp. mimo iż w rzeczywistości nie jest samodzielnym przedsiębiorcą (tzw. „pozorna działalność gospodarcza”), zostanie zatem ukarana.

Przy stwierdzeniu, czy w danym przypadku ma miejsce działalność samodzielna czy niesamodzielna, decydujący jest rzeczywisty sposób wykonywania tej działalności. Sprawdźcie Państwo, czy Państwa działalność jest pozorna, gdyż w ten sposób unikniecie problemów! Oto przesłanki pozwalające stwierdzić, czy dana działalność jest samodzielna czy nie:

Działalność samodzielna

- wolne decyzje, czy chce się przyjąć zlecenie czy nie
- wolna decyzja o wykonaniu zlecenia samodzielnie lub powierzeniu go komuś innemu
- praca dla kilku zleceniodawców

Działalność niesamodzielna /pozorna (= pracownik)

- włączenie w zakład pracodawcy - praca według jego poleceń
- pracę trzeba wykonać samodzielnie
- w tym samym czasie pracuje się tylko dla jednego pracodawcy

Pozorni przedsiębiorcy są uznawani za pracowników, więc pozorny zleceniodawca/pracodawca ma obowiązek odprowadzenia za pracownika składek na ubezpieczenia społeczne (ubezp. zdrowotne, rentowo-emerytalne, pielęgnacyjne i od bezrobocia). Na podstawie wniosku niem. Towarzystwo Rentowo-Emerytalne (Rentenversicherung) stwierdza, czy dana działalność jest samodzielna czy niesamodzielna (telefon: **0800 1000 4800**, e-mail: info@deutsche-rentenversicherung.de). Formularz wniosku dostaną Państwo na przykład w lokalnych poradniach Towarzystwa Rentowo-Emerytalnego (adresy: http://www.deutsche-rentenversicherung.de/Allgemein/de/Navigation/5_Services/01_kontakt_und_beratung/02_beratung/01_beratung_vor_ort/01_servicezentren_beratungsstellen_node.html). Tam otrzymają też Państwo pomoc przy wypełnieniu formularza.

Dalsze ważne wskazówki

1. Ubezpieczenie zdrowotne

Jako samodzielni przedsiębiorcy muszą Państwo posiadać ubezpieczenie zdrowotne w Niemczech. Mogą Państwo przy tym dokonać wyboru między ubezpieczeniem w prywatnej lub ustawowej kasie chorych.

Ważne: Jeśli Państwa centrum interesów życiowych znajduje się w Niemczech, wówczas europejskie ubezpieczenie zdrowotne z Państwa kraju pochodzenia nie jest wystarczające.

2. Ubezpieczenie rentowo-emerytalne

Wielu przedsiębiorców jest objętych obowiązkowym ubezpieczeniem na podstawie ustawy (np. rzemieślnicy). Pozostałe osoby mogą je zawrzeć na podstawie złożonego wniosku.

3. Ustawowe ubezpieczenie od wypadków (zrzeszenia zawodowe)

Niektórzy przedsiębiorcy są objęci obowiązkowym ubezpieczeniem na podstawie ustawy (np. przedsiębiorcy działający w służbie zdrowia). Na podstawie złożonego wniosku pozostałe osoby mogą zawrzeć dobrowolne ustawowe ubezpieczenie od skutków wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Odpowiednie adresy znajdują Państwo na naszej stronie internetowej.

Informacje o prawie podatkowym

Numer podatkowy

Osoby podejmujące działalność gospodarczą potrzebują numeru podatkowego. Numer ten nadaje urząd skarbowy. W tym celu należy zawiadomić urząd skarbowy o podjęciu działalności gospodarczej. Aby to zrobić, należy wypełnić specjalny formularz, który otrzymają Państwo z urzędu skarbowego. Samo zarejestrowanie działalności gospodarczej nie jest wystarczające. Urząd skarbowy wysyła „Formularz rejestracji podatkowej” (niem. „Fragebogen zur steuerlichen Erfassung“). Należy go całkowicie wypełnić i odesłać do urzędu skarbowego. Przed nadaniem numeru podatkowego urząd skarbowy sprawdza informacje podane w formularzu.

Numer podatkowy nie zostanie nadany, jeśli w rzeczywistości dana działalność nie jest samodzielna. Urząd skarbowy sprawdza w szczególności, czy osoba prowadząca działalność gospodarczą posiada własny lokal użytkowy (np. biuro, warsztat) i czy dysponuje własnymi środkami niezbędnymi do pracy.

Aby to sprawdzić, urząd skarbowy zażąda ewentualnie dalszych dokumentów i informacji:

- o innych dochodach w roku kalendarzowym, ew. wyjaśnienia, w jaki sposób dana osoba się utrzymuje
- szczegółowego opisu wykonywanej działalności z podaniem:
  - czasów pracy
  - przebiegu pracy
  - organizacji pracy
  - informacji na temat sposobu pozyskiwania zlecniodawców
  - liczby i adresów zlecniodawców
  - kopii pisemnych ustaleń/umów ze zlecniodawcami
  - rodzaju wynagrodzenia (za zlecenie lub za godzinę)
  - rodzaju rozliczenia (za zlecenie, za miesiąc, za tydzień, za dzień)

Dla każdej działalności wymagany jest jej odpowiedni opis. Jeżeli w ramach kontroli urząd skarbowy stwierdzi, że w rzeczywistości samodzielna działalność nie ma miejsca, to poinformuje o tym Urząd ds. Działalności Gospodarczej (Gewerbeamt), który ewentualnie podejmie wówczas dalsze środki (grzywna pieniężna, przymusowe wyrejestrowanie działalności gospodarczej).

Ważne:

W przypadku wątpliwości, czy dana działalność jest samodzielną, przed zarejestrowaniem działalności gospodarczej zaleca się kontakt z właściwym urzędem skarbowym.

Rachunki

Jako samodzielni przedsiębiorcy są Państwo zobowiązani do wystawiania rachunków swoim zlecniodawcom/klientom. Przed wszystkim rachunki muszą z reguły zawierać przynajmniej następujące dane:

- Numer podatkowy, który przyznał Państwu urząd skarbowy. Ten numer otrzymają Państwo pocztą od urzędu skarbowego po odesłaniu „Formularza rejestracji podatkowej”. Dlatego przy zawiadomieniu o Państwa działalności ważne jest podanie prawidłowego adresu, pod którym mogą Państwo odbierać korespondencję.
- Nazwę i adres Państwa firmy oraz nazwę i adres firmy klienta.
- Datę wystawienia rachunku i jego bieżący numer.
- Dokładny opis wykonanej usługi (rodzaj i zakres usługi, liczba i rodzaj dostarczonego towaru) oraz odpowiednia stawka podatku.

Rodzaje podatków i zeznanie podatkowe

Jako przedsiębiorcy muszą Państwo z reguły płacić następujące podatki:

- podatek dochodowy (niem. Einkommensteuer)
- podatek od towarów i usług (niem. Mehrwertsteuer, VAT)
- podatek od działalności przemysłowej i handlowej (niem. Gewerbesteuer).

W bieżącym roku w urzędzie skarbowym należy także ewentualnie dokonać wcześniejszego zgłoszenia i zaliczkowej płatności podatku. Po upływie danego roku są Państwo zobowiązani do oddania odpowiedniego zeznania podatkowego.

Przechowywanie dokumentów

W Państwa własnym interesie ważne jest zanotowanie sobie wszystkich informacji związanych ze zleceniami i przechowywanie wszystkich dokumentów przez okres 10 lat. W szczególności przez 10 lat powinni Państwo posiadać następujące dane:

- rachunki otrzymane i wystawione w związku z zarejestrowaną działalnością
- nazwy firm i adresy zlecniodawców, dane kontaktowe oraz nazwiska osób kontaktowych
- informacje o wykonanych usługach, miejscach ich wykonania i godzinach pracy
- ustalenia pomiędzy Państwem a zlecniodawcą odnośnie wynagrodzenia, zaliczek, usług itp.

W razie pytań prosimy o kontakt. Chętnie udzielimy Państwu bezpłatnej porady.

Arbeit und Leben DGB/VHS Hamburg e.V.

Poradnia dla Mobilnych Pracowników Europejskich
(niem. Beratungsstelle Arbeitnehmerfreizügigkeit)

Besenbinderhof 59 · 20097 Hamburg

office@hamburg.arbeitundleben.de
www.hamburg.arbeitundleben.de

desislava.koeva@hamburg.arbeitundleben.de
Tel. 040 284016-76

magdalena.morgenroth@hamburg.arbeitundleben.de
Tel. 040 284016-78

jerzy.bohdanowicz@hamburg.arbeitundleben.de
Tel. 040 284016-83

Udzielamy bezpłatnych porad w języku niemieckim, polskim, bułgarskim, rumuńskim, hiszpańskim i angielskim! W tych językach oferujemy też seminaria dla osób, które chcą zarejestrować działalność gospodarczą i pragną zasięgnąć informacji o prawach i obowiązkach samodzielnich przedsiębiorców!

Wzór formularza rejestracji działalności gospodarczej. Do urzędu skarbowego należy wypełnić osobny formularz. Prosimy przy tym zwrócić uwagę na informacje ze strony 2.

		Nazwa przyjmującej gminy Wolne Miasto Hanzeatyckie Hamburg		Kod gminy - siedziba zakładu (siedziba)		GewA 1	
						IGN	
Rejestracja działalności gospodarczej zgodnie z § 14 GewO lub § 55 c niem. Ustawy o działalności gospodarczej (GewO)				Prosimy całkowicie i czytelnie wypełnić oraz zaznaczyć krzyżykiem odpowiednie kratki			
Dane o właścicielu zakładu							
W przypadku spółek osobowych (np. spółek jawnych) dla każdego wspólnika uprawnionego do reprezentacji spółki należy wypełnić osobny formularz. W przypadku osób prawnych w polu nr 3 do 9 oraz w polach 30 i 31 należy podać przedstawiciela ustawowego (w przypadku krajowych spółek akcyjnych nie trzeba podawać tych danych). Dane dalszych przedstawicieli ustawowych do tych punktów należy ew. uzupełnić na dodatkowych kartkach.							
1		Nazwa wpisana do rejestru handlowego, spółdzielni, stowarzyszeń wraz z formą prawną [ew. przy GbR (pol. s.c.) podać innych wspólników].		2		Miejsce i numer wpisu do rejestru	
Dane o osobie							
3		Nazwisko		4		Imiona	
				4a		Płeć męsk. żeńsk.	
5		Nazwisko rodowe (jeśli nazwiska się różnią)		6		Data urodzenia	
				7		Miejsce i kraj urodzenia	
8		Obywatelstwo		niemieckie		inne:	
9		Adres mieszkania (ulica, nr domu, kod poczt., miejscowość)		Nr telefonu:		Nr telefaksu:	
		Ulica, nr domu					
		Kod poczt., miejscowość		Dobrowolnie: e-mail/strona internetowa			
Dane o zakładzie		10		Liczba wspólników uprawnionych do reprezentacji spółki (tylko w spółkach osobowych) Liczba przedstawicieli ustawowych (tylko w przypadku osób prawnych)			
11		Osoba uprawniona do reprezentacji / kierownik zakładu (tylko w przypadku krajowych spółek akcyjnych, filii i niesamodzielnych ekspozytur).					
		Nazwisko		Imiona			
Adresy (ulica, nr domu, kod poczt., miejscowość)							
12		Siedziba zakładu		Nr telefonu:		Nr telefaksu:	
		Ulica, nr domu					
		Kod poczt., miejscowość		Dobrowolnie: e-mail/strona internetowa			
13		Siedziba główna (jeśli siedziba zakładu jest tylko filią)		Nr telefonu:		Nr telefaksu:	
		Ulica, nr domu					
		Kod poczt., miejscowość		Dobrowolnie: e-mail/strona internetowa			
14		Wcześniejsza siedziba zakładu		Nr telefonu:		Nr telefaksu:	
		Ulica, nr domu					
		Kod poczt., miejscowość		Dobrowolnie: e-mail/strona internetowa			
15		Zarejestrowana działalność - ew. użyć dodatkowej kartki (podać dokładnie: np. produkcja mebli, instalacje elektryczne, detaliczny handel elektroniką, handel hurtowy art. żywnościowymi itp.; w przypadku kilku działalności należy podać specjalizację).					
16		Czy działalność będzie prowadzona (na razie) jako praca dodatkowa?		Tak		Nie	
				17		Data rozpoczęcia zarejestrowanej działalności	
18		Rodzaj zarejestrowanego zakładu		Przemysł		Rzemiosło	
				Handel		Inne	
19		Liczba osób pracujących w momencie podjęcia działalności (bez właściciela)		na pełen etat		na część etatu	
				brak			
Rejestracja zostaje wydana w celu prowadzenia		20		Siedziby głównej		Filiai	
		21		Branży automatów (do gier o niskich wygranych)		22	
						Działalności obwoznej	
Powód		23		24		Nowe założenie / Przejęcie	
				Nowe założenie		Ponowne otwarcie po przeniesieniu z innego okręgu rejestracyjnego	
				Zmiana formy prawnej		Założenie zgodnie z niem. ustawą w sprawie przekształceń spółek (np. fuzja, podział)	
				Przystąpienie wspólnika		Dziedziczenie / zakup / dzierżawa	
26		Nazwisko osoby prowadzącej wcześniej zakład lub wcześniejsza nazwa firmy					
W przypadku, gdy na zarejestrowaną działalność właściciel zakładu potrzebuje pozwolenia, wpisu do Rejestru Rzemieślników lub jest obcokrajowcem:							
28		Czy jest pozwolenie?		Tak		Nie	
				Jeśli tak, proszę podać datę wystawienia i nazwę urzędu wydającego			
29		Tylko dla zakładów rzemieślniczych		Tak		Nie	
		Czy posiadają Państwo kartę rzemieślnika?		Jeśli tak, proszę podać datę wystawienia i nazwę Izby Rzemieślniczej			
30		Czy posiada Pan/Pani pozwolenie na pobyt?		Tak		Nie	
				Jeśli tak, proszę podać datę wystawienia i nazwę urzędu wydającego			
31		Czy pozwolenie na pobyt zawiera zobowiązanie lub ograniczenie?		Tak		Nie	
				Jeśli tak, zawiera następujące zobowiązania i ograniczenia			

32

(Data)

33

(Podpis)

Wskazówka: Niniejsza rejestracja nie uprawnia do rozpoczęcia działalności gospodarczej, jeśli konieczne jest jeszcze pozwolenie lub wpis do Rejestru Rzemieślników. Naruszenia mogą zostać ukarane grzywną pieniężną lub karą pieniężną albo karą pozbawienia wolności. Niniejsza rejestracja nie stanowi pozwolenia na utworzenie siedziby zakładu zgodnie z prawem planistycznym i budowlanym.

 Name der entgegennehmenden Gemeinde Freie und Hansestadt Hamburg		Gemeindekennzahl Betriebsstätte (Sitz)	GewA 1	
			IGN	
Gewerbe-Anmeldung nach § 14 GewO oder § 55 c GewO		Bitte vollständig und gut lesbar ausfüllen sowie die zutreffenden Kästchen ankreuzen		
Angaben zum Betriebsinhaber		Bei Personengesellschaften (z. B. OHG) ist für jeden geschäftsführenden Gesellschafter ein eigener Vordruck auszufüllen. Bei juristischen Personen ist bei Feld Nr. 3 bis 9 und Feld Nr. 30 und 31 der gesetzliche Vertreter anzugeben (bei inländischer AG wird auf diese Angaben verzichtet). Die Angaben für weitere gesetzliche Vertreter zu diesen Nummern sind ggf. auf Beiblättern zu ergänzen.		
1	Im Handels-, Genossenschafts- oder Vereinsregister eingetragener Name mit Rechtsform (ggf. bei GbR: Angabe der weiteren Gesellschafter)	2	Ort und Nr. des Registerintrages	
Angaben zur Person				
3	Name	4	Vornamen	4a Geschlecht männl. ☐ weibl. ☐
5	Geburtsname (nur bei Abweichung vom Namen)	6	Geburtsdatum	7 Geburtsort und -land
8	Staatsangehörigkeit(en)	deutsch ☐ andere: ☐		
9	Anschrift der Wohnung (Straße, Haus-Nr., PLZ, Ort)			
	Telefon-Nr.	Telefax-Nr.	freiwillig: e-mail/web	
Angaben zum Betrieb				
10	Zahl der geschäftsführenden Gesellschafter (nur bei Personengesellschaften) / Zahl der gesetzlichen Vertreter (nur bei juristischen Personen)			
11	Vertretungsberechtigte Person/Betriebsleiter (nur bei inländischen Aktiengesellschaften, Zweigniederlassungen und unselbständigen Zweigstellen)			
	Name, Vornamen			
Anschriften (Straße, Haus-Nr., Plz, Ort)				
12	Betriebsstätte			
	Telefon-Nr.	Telefax-Nr.	freiwillig: e-mail/web	
13	Hauptniederlassung (falls Betriebsstätte lediglich Zweigstelle ist)			
	Telefon-Nr.	Telefax-Nr.	freiwillig: e-mail/web	
14	Frühere Betriebsstätte			
	Telefon-Nr.	Telefax-Nr.	freiwillig: e-mail/web	
15	Angemeldete Tätigkeit – ggf. ein Beiblatt verwenden (genau angeben: z. B. Herstellung von Möbeln, Elektroinstallationen und Elektro Einzelhandel, Großhandel mit Lebensmitteln usw.; bei mehreren Tätigkeiten bitte Schwerpunkt unterstreichen)			
16	Wird die Tätigkeit (vorerst) im Nebenerwerb betrieben?	17 Datum des Beginns der angemeldeten Tätigkeit		
	Ja ☐ Nein ☐			
18	Art des angemeldeten Betriebes			
	Industrie ☐	Handwerk ☐	Handel ☐	Sonstiges ☐
19	Zahl der bei Geschäftsaufnahme tätigen Personen (ohne Inhaber)			
	Vollzeit ☐		Teilzeit ☐	
	Keine ☐			
Die Anmeldung wird erstattet für	20	eine Hauptniederlassung ☐		eine Zweigniederlassung ☐
	21	ein Automatenaufstellungsgewerbe ☐		eine unselbständige Zweigstelle ☐
	22	ein Reisegewerbe ☐		
Grund	23	Neuerichtung / Übernahme ☐		Wiedereröffnung nach Verlegung aus einem anderen Meldebezirk ☐
	24	Neugründung ☐		Gründung nach Umwandlungsgesetz (z.B. Verschmelzung, Spaltung) ☐
		Wechsel der Rechtsform ☐		Erbfolge/Kauf/Pacht ☐
	Gesellschaftereintritt ☐			
26	Name des früheren Gewerbetreibenden oder früherer Firmennamen			
Falls der Betriebsinhaber für die angemeldete Tätigkeit eine Erlaubnis benötigt, in die Handwerksrolle einzutragen oder Ausländer ist:				
28	Liegt eine Erlaubnis vor? Ja ☐ Nein ☐ Wenn Ja, Ausstellungsdatum und erteilende Behörde:			
29	Nur für Handwerksbetriebe Liegt eine Handwerkskarte vor? Ja ☐ Nein ☐ Wenn Ja, Ausstellungsdatum und Name der Handwerkskammer:			
30	Liegt eine Aufenthaltsgenehmigung vor? Ja ☐ Nein ☐ Wenn Ja, Ausstellungsdatum und erteilende Behörde:			
31	Enthält die Aufenthaltsgenehmigung eine Auflage oder Beschränkung? Ja ☐ Nein ☐ Wenn Ja, sie enthält folgende Auflagen bzw. Beschränkungen:			
Hinweis: Diese Anzeige berechtigt nicht zum Beginn des Gewerbebetriebes, wenn noch eine Erlaubnis oder eine Eintragung in die Handwerksrolle notwendig ist. Zuwiderhandlungen können mit Geldbuße oder Geldstrafe oder Freiheitsstrafe geahndet werden. Diese Anzeige ist keine Genehmigung zur Errichtung einer Betriebsstätte entsprechend dem Planungs- und Baurecht.				
32	(Datum)	33	(Unterschrift)	